

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 3440, uprava 2485
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čeki in računi št. 11.409

Usodne napake slovenske politike

V NEDELJO JIH MORA BITI ZA VEDNO KONEC!

Samo še sobota nas loči od nedelje, ko bo moralo slovensko ljudstvo pri podeželskih občinskih volitvah izpričati, če je dovolj zrelo in zna presojati, kje je v Jugoslaviji njegovo mesto in kje ni. V svoji žalostni preteklosti smo Slovenci zamudili skoraj vse ugodne trenutke, ko bi si bili lahko sami izboljšali svojo usodo. Napake so se pričele že v prvi svetovni vojni, v času slovenske kneževine Karantane, z zvezami z Bavarci, ki so nas stale državno in narodno svobodo, in so se potem ponavljale preko vseh stoletij srednjega in novega veka. Tako smo zaradi svoje politične nezrelosti l. 1848, zapravili v Avstriji združeno Slovenijo, ki bi bili lahko dosegli. Če bi se bilo, to zgodilo, ne bi bili poznali predvojnega germanizacije, madžarizacije in italijanizacije, in danes bi bilo vse slovensko ozemlje združeno v Jugoslaviji. Prav tako smo po lastni neumnosti izgubili dvajset let pozneje Beneško Slovenijo, ki smo jo pustili Italiji. Iz novejših dob bo pa zadostovalo, če omenimo Koroško in plebiscit 10. oktobra l. 1920. Ta plebiscit je bil docela nepotreben, zagrešili smo ga sami in sami smo krivi izgube Koroške.

Pa tudi po osvobojevanju smo storili veliko vrsto usodnih napak, ki so nas težko prizadele ter povzročile, da smo pri bratih Hrvatih in Srbih izgubili del tistega velikega ugleda, ki smo ga imeli takoj ob združitvi z njimi. Usodne so bile za nas vedno nekatere bivše politične stranke, ki niso poznale interesov naroda, ampak samo interese klik, ki so v njih odločale. Sebičnim stremljenjem posameznikov iz teh klik so se podrejale vsa strankarska dela. Če jim je konvenilo, so se izdajali za nacionaliste, če je bilo, so se izdajali za socialiste, če je bilo, so se izdajali za katoličane, če je bilo, so se izdajali za komuniste, če je bilo, so se izdajali za vse, kar je bilo v tistem trenutku v modi. Vse to je bilo, da se ne bi poznali in ne bi poznali tudi sedaj. Vse njihovo zatiranje, da se bore za neka načela, je grda laž, ustvarjena zato, da bi slepila ljudi in jim prikrivala resnične namene, ki so do golega egoistični. Ne, tu ni nobene načelnosti, ni nobenih idealov, ki bi ohranili svojo veljavo v vsakem položaju. Tu je samo hlinavstvo, pripravljeno vsak čas na izdajo in preklit!

In taki ljudje, katerim prednjačijo bivši klerikalci, bi hoteli v nedeljo pri občinskih volitvah zavajati naše podeželsko ljudstvo in mu dokazovati, da se bore za narod! Taki ljudje, ki se zvežejo, če je treba tudi z največjimi narodnimi sovražniki in s samim Belcebubom, naj bi bili voditelji in čuvarji usode naroda!

da! Žalostna nam majka! Če bi bilo to res, potem bi bilo bolje, da izginemo s površine zemlje in da nihče ne sliši več našega imena. Toda poleg teh posameznikov, ki nikakor ne morejo doumeti, da so njihovi časi za vse večne čase izginili, je v Sloveniji še velika večina ljudi, ki so imeli vedno odprte oči in katerim so se v zadnjih štirih letih pridružili še drugi, ki so spregledali in niso več slepi. Vojska teh je tako mogočna, da bo izbojevala zmago tudi pojutrinšnjem, v nedeljo, dne 15. t. m. Slovensko ljudstvo ne bo dopustilo, da bi zagrešili poleg starih še novo usodno napako in bi se sami izločili iz vsenarodne in vsedržavne politike, ki je zajela vse dele naše države, kar so nam razločno izpričale občinske volitve, ki so bile doslej izvedene v moravski, vrbaški, primorski, drinski, savski in donavski banovini. Saj bi pa bilo tako izločenje tudi katastrofalno. Samo Slovenci, najbolj eksponirani Jugoslovani in najbolj potrebni močne opore v celokupni državi, naj bi odbijali ponudeno nam roko sprave in zares bratskega sodelovanja! Tega ne more nihče verjeti, nihče pričakovati!

Slovenski volilec bodo v nedeljo dokumentirali svojo politično zrelost, to vem; ni pa zadosti, da jo samo dokumentirajo, treba je, da jo izpričajo tako glasno in nedvoumno, da ne bo nikogar več ne v Sloveniji ne kje drugje v Jugoslaviji, ki bi mogel po 15. oktobru leta 1933. kakorkoli še sumiti v slovensko zvestobo do ideje narodnega in državnega edinstva ter politike, ki si jo je na svoj prapor zapisala edina legalna stranka, t. j. Jugoslovanska nacionalna stranka. Požabiti namreč ne smemo na to, da morajo nedeljske občinske volitve povedati vsem tistim elementom, ki bi radi še nadalje nganjali ono politiko, ki nas je pred petimi leti privedla skoraj do poloma, da v Sloveniji nimajo več opore, da jih Slovenci nikoli več ne bodo podpirali. Zmaga bivših klerikalcev in drugih takih elementov bi bila dobrodošla samo raznim Mačkom, Pribečevcem, Pavečcem in Perčecem ter njihovim rednikom v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, ki se ne žele ničesar bolj iz srca kakor to, da bi Jugoslavija razpadla in bi jo potem mogli deliti kakor posest brez gospodarja.

Slovensko ljudstvo obsoja izdajalce in bo to tudi pokazalo. Povedalo bo s svojim glasovanjem pri nedeljskih občinskih volitvah, da je njegova bodočnost samo v veliki, močni in edini Jugoslaviji pod žezlom junaških Karadjordjevičev!

NOVOSTI V NEMČIJI PREPOVEDANE.

ZAGREB, 13. oktobra. Zagrebški list »Novosti« je v vsej Nemčiji prepovedan.

PATRIOTIČNA FRONTA.

DUNAJ, 13. oktobra. Zvezni kancelar dr. Dollfuss je kot voditelj patriotske fronte odobril vstop celokupnega »Heimwehra« v to fronto in obenem odredil, naj bo voditelj »Heimwehra« knez Starheimberg njegov namestnik.

Sporazum Francije, Anglije in Amerike

NADOLNY ODPOTOVAL V BERLIN, PAUL-BONCOUR V PARIZ. SEJA FRANCOSKE VLADE. NEMČIJI SE NIKAKOR NE DOVOLI NOVO OBOROŽEVANJE.

ZENEVA, 13. oktobra. Vodja nemške delegacije na razorožitveni konferenci poslanik Nadolny je po predvečrajšnjih pogajanjih in razgovorih z voditelji ostalih delegacij na konferenci, odpotoval včeraj v Berlin, kjer bo vladi podrobno poročal o stanju pogajanj v Ženevi. Zdi se, da je Nadolny v resnici odpotoval v Berlin po nove instrukcije za nadaljnje stališče nemške delegacije.

PARIZ, 13. oktobra. Zunanji minister Paul-Boncour se je včeraj zjutraj nepričakovano vrnil iz Ženeve. Takoj po njegovem prihodu je bila nujno sklicana seja ministrskega sveta, ki je bila v Elzejski palači pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Soglasno je bilo odobreno stališče in nastopanje francoskega zunanega ministra Paula-Boncourja, ki je vladi tudi podal natančno sliko in poročilo o ženevskih pogajanjih, zlasti pa glede vprašanja razorožitvene konference.

PARIZ, 13. oktobra. Ob svojem nenadnem prihodu v Pariz je Paul-Boncour izjavil novinarjem, da obstoja med Francijo, Anglijo in Združenimi državami načelen sporazum o tem, da se Nemčiji nikakor ne bo dovolila ponovna oborožitev. Paul-Boncour je dostavil: »Smo na najboljši poti«. V istem smislu je informiral zunanji minister tudi ministrski svet. Po seji vlade je bil takoj izdan kratek uradni komunik, ki pravi, da je ministrski svet soglasno odobril stališče in nastop Paula-Boncourja pri ženevskih pogajanjih.

Titulescova misija v Sofiji in Ankari

ROMUNSKI ZUNANJI MINISTER POTUJE DANES IZ SOFIJE V ANKARO. ISTOČASNO POTUJETA TJA GÖMBÖS IN KANYA.

SOFIJA, 13. oktobra. Včeraj zjutraj je prispel na poti v Ankaro semakji romunski zunanji minister Titulescu. Na mejah, kakor tudi na sofijskem kolodvoru je bil svečano in zelo prilazno sprejet. Po kosilu na romunskem poslanstvu je imel Titulescu več razgovorov z romunskim poslanikom in nekaterimi drugimi diplomati, ob 17. uri pa se je sestal z ministrskim predsednikom Mušanovim, ki se je pravkar vrnil iz Ženeve. Zvečer je bil na čast Titulescu v klubu »Union« prirejen svečan banket. Danes dopoldne sta se Mušanov in Titulescu ponovno sestala in imela daljšo konferenco. Titulescu je včeraj popoldne sprejel v avdienci, ki je trajala pol ure, tudi bolgarski kralj Boris.

BEograd, 13. oktobra. Skozi Beograd so potovali včeraj z ekspresnim vlakom bolgarski ministrski predsednik Mušanov, turški zunanji minister Tevlik Rudži bej in nekateri drugi diplomati, ki so se vračali iz Ženeve.

BUDIMPEŠTA, 13. oktobra. Po vestih tujakšnih listov bosta odpotovala 17. t. m. preko Beograda, kjer se pa ne bosta ustavila, v Sofijo in dalje v Ankaro madžarski ministrski predsednik Gömbös in zunanji minister Kanya.

Poostritev notranjega kurza v Avstriji

SEJA MINISTRskega SVETA. OSTR EJSI NASTOP PROTI MARKSISTOM IN NARODNIM SOCIALISTOM.

DUNAJ, 13. oktobra. Zvezna vlada je imela včeraj sejo, pri kateri je bil prvič po atantatu navzoč tudi zvezni kancelar dr. Dollfuss. Politični krogi so že pred sejo šepetali, da bo sklenil ministrski svet na tej svoji seji z ozirom na notranjo politiko v državi celo vrsto važnih in odločilnih ukrepov. V prvi vrsti pa naj bi se poostri kurza vlade proti nasprotnikom režima. Takoj po otvoritvi seje se je vlada bavila z zveznim proračunom, pri čemur so bile ugotovljene splošne smernice za državno gospodarstvo v prihodnem letu. Večji del seje pa je bil posvečen notranjemu položaju v Avstriji. Vlada je izdala celo vrsto ukrepov in odredb, ki so v zvezi z okrepitevijo in utrditvijo Dollfussovega režima. Prav posebno ostro zadevajo ti ukrepi socialne demokrate, samo ob sebi razumljivo pa tudi narodne socialiste. Zdi se, da se je sedaj vlada trdno odločila za splošno ofenzivo proti avstrijskemu marksizmu. V zvezi s tem bo tiskovna svoboda še bolj omejena, tako da bo vsaka, še tako nedolžna kritika Dollfussovega režima nemogoča. Uvoz vseh listov, ki ne podpirajo Dollfussove vlade, bo generelno prepovedan.

NOV BEOGRAJSKI PODŽUPAN.

BEOGRAD, 13. oktobra. Notranji minister je imenoval bivšega načelnika notranjega ministrstva Vaso Lazareviča za podžupana mesta Beograda.

Ogromne poneverbe v Romuniji

BUKAREŠTA, 13. oktobra. V državni tiskarni, v oddelku za znamke in kolke, je bila odkrita ogromna sleparija in poneverba, v katero je zapletenih večje število oseb. Že na prvi pogled je bilo ugotovljeno, da je bila državna blagajna oškodovana za več sto milijonov lejev. V zadnjih letih se je namreč opazilo, da dohodki tega oddelka občutno nazadujejo in da so dosegli napram prejšnjim letom deficit nad milijardo lejev. Izvršena je bila nagla revizija in preiskava, ki sta odkrili velikansko goljufijo. Aretiranih je bilo večje število najodličnejših osebosti v romunskem javnem življenju.

Rusija samozavestnejša

WASHINGTON, 13. oktobra. Krogi, ki so blizu vladi, smatrajo, da je novi konflikt med Rusijo in Japonsko posledica novo ustvarjenega položaja v Evropi. Sovjetska Rusija nastopa sedaj napram Japonski mnogo energičnejše zato, ker si je svojo evropsko mejo zavarovala s sklenitvijo cele vrste nenapadnih pogodb s svojimi sosedi. Kljub temu pa še ni tako kmalu pričakovati oboroženega konfliktu med Rusijo in Japonsko, ker že nastopa zima, ki je posebno huda in ostra prav v Mandžuriji. Veliko pozornost vzbuja dejstvo, da gradnja drugega tira na transibirski železnici dobro in naglo napreduje in da se ta dela v zadnjem času na vso moč forsirajo. Politični krogi pa gledajo na razvoj situacije na Daljnem vzhodu le z neprikritim strahom, ker ne izključujejo možnosti, da bi mogel najnevarnejši obmejni incident, če bi bil tudi le kak nasaden razbojniški napad, izzvati večjo vojno.

ALBUS
 terpentinovo milo
 odstrani vso nesnago
 in varuje Vaše perilo.

Dnevne vesti

Preselitev uradov mestnih podjetij. Ravnateljstvo in ostali uradi mestnih podjetij mariborske mestne občine so se včeraj preselili iz magistratnega poslopja v svoje nove prostore v zgradbo mestne hranilnice na Slomškovem trgu, kjer bodo odslej uradovali kot samostojni oddelki občinske uprave.

Prodajanje cvetic in vencev za Vse svetnike. Mestno načelstvo mariborsko je ugotovilo, da prodajajo za praznik Vseh svetnikov in ob drugih prilikah na trgu razne neupravičene osebe umetne cvetice in vence iz naravnih cvetic brez zadevnega obrtnega dovoljenja. V smislu čl. 23 obrtnega zakona točka 57 smejo umetne cvetice in vence iz naravnih cvetic prodajati samo izdelovalci umetnih cvetic in izdelovalci vencev iz naravnih cvetic, ki imajo za to rokodelsko obrt potrebno obrtno pooblastilo. Proti kršitvi tega razpisa se bo postopalo v smislu čl. 59 zak. o notranji upravi in po predpisih obrtnega in taksnega zakona.

Odbor Krajevne organizacije JNS na Teznem poziva vse svoje člane, da se v nedeljo 15. t. m. sigurno in zanesljivo udeležijo občinskih volitev in volijo nositelja kandidatske liste JNS g. Volkla. Enako naj pripeljejo na volišče svoje znance in prijatelje. Volišče za volilce občine Tezno je v šoli na Teznem. Zdravo! Odbor.

Se ena nagrada. Poleg že včeraj navedenih nagradencev pri državni vinski in sadjarski razstavi je bil nagraden tudi še g. S. J. Miovič, veleposelnik in trgovec v Št. Ilju pri Mariboru.

Volilni shod v Novi vasi. Sinoči je bil v Novi vasi prav dobro obiskan javni volilni shod JNS, kateremu je predsedoval g. Albert Kajzer, predsednik obč. organizacije JNS v Studencih. Uvodoma je orisal pomen politov ter predstavil nosilca liste JNS g. Maksa Kolnika, posestnika v Studencih in Radvanju, katerega so zbrani volilci pozdravili s klici »Živio!« V kratkih besedah je nato g. Kolnik razložil potrebo združenih občin ter pozival volilce, da se v nedeljo vsi udeležijo volitev. Nastopilo je še več drugih govornikov, katerim so zbrani volilci z zanimanjem sledili. Na občo zahtevo volilcev se je tudi prečital dopis naslovljen na bansko upravo, katerega vsebina obravnava nacionalnost in delo v občinski upravi kandidatov naše nasprotne liste. Predsednik je zaključil shod ob 21. uri, nakar so se volilci mirno razšli.

Otvoritev sokolskega lutkovnega gledališča. Lutkovno gledališče Sokola Maribor Matice v Narodnem domu bo otvorilo letošnjo sezono v nedeljo 15. tm. ob 16. uri z vprizoritvijo pravljicne igre v 4 dejanjih: »Gašperček v peklu«.

Vojna škoda na obroke. Po sklepu Poštne hranilnice znaša mesečni obrok za nakup obveznic vojne škode na obroke 22 Din za 1 obveznico v času od 16. do 31. t. l. Kupci, ki se v tem času prijavijo, plačajo eno leto na mesec po 22 Din. Vsi drugi pogoji za nakup srečk vojne škode na obroke pa so neizpremenjeni.

Za Celjski dom barantajo. Pri sedanjem zasedanju se je svet Društva narodov bavil z zadevo Celjskega doma v Celju. Naš delegat je izjavil, da so naše oblasti po vojni popolnoma pravilno razlastile ta dom, ki je pred in med vojno bil centrala za raznarodovanje. Sedaj se pa pogaja naša vlada z zastopniki nemške manjšine in ji je ponudila odškodnino pol milijona dinarjev. Nemški zastopnik Keller je izrazil nado, da bodo pogajanja dovedla do sporazuma.

Potrjena sodba. Pri kazenski razpravi v mesecu juliju so bili letos obsojeni radi nočnega vlom v blagajno carinskega posrednika Josipa Jakliča brata Otmar in Karl Novak ter njuna mati Terezija. Kakor smo že poročali, je bil Karl obsojen na 5, Otmar na 6 let težke ječe in na povrnitev škode v znesku okrog 45.000 Din, njuna mati Terezija pa je bila obsojena na 6 mesecev strogega zapor, pogojno za 5 let. Proti tej razsodbi sta se obsojenca Otmar in Karl pritožila na apelacijsko sodišče v Ljubljani radi odmere kazni. Apelacijsko sodišče je pa s sodbo mariborskega okrožnega sodišča v celoti potrdilo.

Ministrstvo za socialno politiko se seli. Uradi našega ministrstva za socialno politiko se sele te dni v novo zgradbo v ul. Miloša Velikega in je uradovanje zaradi selitve za nekaj dni ustavljeno.

Kraljev dar poplavlencem v savski banovini. Kot svojo posebno podporo od poplave prizadetim v savski banovini je daroval naš kralj 50.000 Din.

Tečaj brezposelnih učiteljskih abiturientov. Tečaj br. učit. abit., ki je bil prvotno javljen za 29. in 30. sept. t. l. in pozneje prestavljen na 16. in 17. oktobra t. l., se bo vršil neizpodbitno 19., 20. in 21. oktobra t. l. Vsi, ki so se prijavili za tečaj, bodo dobili pravočasno po pošti vsa potrebna navodila, da ne bo kakih nespornostim. Na programu tečaja bodo ti-le referati: 19. oktobra dopoldne: E. Gangl: Učiteljstvo in Sokolstvo; dr. K. Ozvald: O vzgoji in vzgojevalcih. Popoldne: dr. S. Gogala: Življenje vzgaja; Ivan Štrukelj, šol. upr.: Iz prakse učitelja in šolskega upravitelja. Zvečer: Narodne pesmi (kvartet); Jagodič Vočko, učit. abit.: O ustanovitvi potovalnega fonda; 1. koreferat: Uratarič Bogdan, učit. abit.: O ustanovitvi odseka prijateljev vaše kulture; 2. koreferat: Ida Turkova, učit. abit.: Potreba in važnost naše pomoči na vasi. — 20. oktobra dopoldne: Hospitacije na mestnih osnovnih šolah. Popoldne: Andrej Skulj, šol. nadz.: Delo in naloge podeželskega učitelja; Skulj-Grumova, učit.: Učiteljica na kmetih. Zvečer: Narodne pesmi (kvartet). Stana Zemljakova, učit. abit.: Problem ženskega vprašanja. 1. koreferat: Majda Lovšetova, učit. abit.: Ženska emancipacija; Jenko Metod, učit. abit.: Naš odnos do ženskega gibanja. — 21. oktobra dopoldne: Jagodič Vočko, učit. abit.: Naši pogledi za poglobljanje učitelja v milje delovnega ljudstva; Tomšič Janez, učit. abit.: Naš položaj. Popoldne: Razgovori o nadaljnjem delu odseka brezposelnih učit. abit. Zvečer pa bo ob 20. uri akademija samo za udeležence tečaja in njihove goste s pestrim in zanimivim programom. Tečaj in akademija bosta v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Odbor.

Kongres »Edinstva slovanskih žen«. V času od 15. do 17. tm. bo v Beogradu 3. kongres »Edinstva slovanskih žen«. Pobuda za ustanovitev imenovanega društva se je porodila v Pragi, kjer so pred 5. leti neodvisne češkoslovaške žene osnovale organizacijo, ki se je naglo in uspešno širila skoro po vseh slovanskih državah. Da bi se navezale na tesnejše stike z jugoslovanskimi ženami, to je naloge letošnjega kongresa, katerega se bodo udeležile delegatke iz Poljske in Češkoslovaške ter Bolgarije in Rusije. Želja vse slovanske javnosti pa je, da bi imel kongres čim lepše uspehe v prid bratstvu slovanskih narodov. Češkoslovaške in poljske delegatke si bodo na povratku ogledale najbrže tudi Maribor.

Slovenec pred graškim sodiščem. Pred graškim sodiščem se je te dni zagovarjal 33letni pekovski pomočnik Josip Fekonja iz Maribora zaradi drznih vlomov v Gradcu in Mariboru. Obtoženec je zapisan pri mariborski policiji kot skrajno drzen in spreten ter splošno nevaren vlomilec. Lani se je Fekonja seznanil v Mariboru s kuharico Marijo Vogrinovo. Trgovala sta po Gradu s starimi steklenicami in imela pri tem priliko ogledati si temeljito stanovanja raznih imovitejših Gradčanov. Tako sta vlomila v stanovanje neke zasebnice in odnesla raznih dragocenih stvari, vrednih okrog 30.000 Din. Bila sta nato aretirana, ker pa jima niso mogli ničesar dokazati, so ju izpustili. Oba sta se podala v Maribor, kjer sta se pojavila pod napačnim imenom Vogrinec ter prevzela posle hišnika. Ljudje so opazili, da Vogrinec pravi razkošno živita in da se družita z zloglasnim vlomilec Florijanom Vidovičem. V Mariboru so izvršili celo vrsto večjih vlomov ter odnesli razno blago za 80.000 Din. Pred njimi ni bilo varno nobeno stanovanje in se je po daljšem zasledovanju mariborski policiji le posrečilo aretirati Vidoviča in Vogrinovo, dočim je Fekonja pobegnil preko meje. Tam pa ga je zadela ista usoda kot njegovo priležnico in pomagača Vidoviča. Pri obravnavi pred graškim sodiščem je sicer zanikal sodelovanje pri vlomih in zatrjeval, da je samo pomagal prodajati ukradene dragocenosti, ki mu jih je prinesla Vogrinova. Na predlog zagovornika je sodišče sklenilo, da bo zaprosilo za akte pri mariborskem sodišču in je radi tega razpravo proti vlomilcu Fekonji preložilo.

Izlet v Slovenske gorice in Prekmurje! Društvo »Putnik« priredi v zvezi z Zgodovinskim društvom in Ljudsko univerzo v nedeljo 15. tm. poučni autobusni izlet v sledeče kraje: Maribor, Ptuj, Ormož, Čakovec, Doljino Lendavo, Genterovce, Dobrovnik, Bugojino, Tesanova, Mursko Soboto, Beltince, Ljutomer, Radence, Kapelo, Ivanjce, Sv. Trojico, Sv. Lenart, Maribor. Cena avtobusa je 90 Din. Odhod ob 7. uri zjutraj izpred hotela »Orel« na Grajskem trgu. Prijave sprejema »Putnik«, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22.

Zgodovinsko društvo in Ljudska univerza opozarjata svoje člane in prijatelje na izlet, ki ga priredi društvo »Putnik« v Slovenske gorice in Prekmurje. Prijave za izlet v lepe in nam do danes malo znane kraje sprejema društvo »Putnik«, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22, kjer dobite vse nadaljnje informacije.

Letošnja vinska letina. Pri banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru so včeraj izvedli poskusno določevanje sladkorja in kisline posameznih sort grozdja in dognali naslednje rezultate: (Številke v oklepaju se nanašajo na rezultate določevanja istega dne lanskega leta.) Renski rizling 17,5% sladkorja in 16,5% kisline (19—9,5); beli burgundec 18% sladkorja, 14% kisline (20,5—9); modri burgundec: 17,5% sladkorja, 12% kisline; sauvignon: 18% sladkorja 14% kisline (18,9—10); bouvirjeva ranina: 20% sladkorja, 10,5% kisline (20,3—7,8); neuburgovec: 19% sladkorja, 11,5% kisline (21,3—9,3); rani rdeči vetilinc: 19,5% sladkorja, 12,5% kisline (20—9); oranževka: 19% sladkorja, 10,5% kisline (21,5—6,8) laški rizling: 16,5% sladkorja 11% kisline (19,8—9); šipon: 14,7% sladkorja, 15,5% kisline (18—10); rulanec: 18% sladkorja, 15% kisline (21—8,2); mandelein: 20% sladkorja, 12% kisline; silvanec: 17% sladkorja 12,5% kisline (20—8,7); traminac: 19% sladk., 14,5% kisline (20—8,4); žlaht nina: 17,5% sladkorja 10% kisline (18—6,8); kaučina: 16% sladkorja, 14,5% kisline; mešano grozdje 18% sladkorja in 12,8% kisline. Spricho izredno lepega vremena zorenje zlasti v zdravih nasadih vidno napreduje ter bo kvaliteta pri nadaljnjem ugodnem vremenu in skrajno pozni trgatvi še zadovoljiva.

Obmejni promet na severni meji. V mesecu septembru je prekorčilo našo severno mejo 29.732 potnikov. Dopotovalo je 12.876 oseb, in sicer: 3.061 Jugoslovancev, 6.722 Avstrijcev, 2.114 Čehoslovakov, 328 Nemcev in 651 drugih. Preko Maribora je dopotovalo 9.494 potnikov, preko Št. Ilja 1.899, preko Cmureka 215, preko Dravograda 239, preko Prevalj 467, preko Radgone 493, preko Hodoša 27, preko Lendave pa 42 oseb. V istem času je odpotovalo iz naše države 16.856 potnikov, in sicer: 3.136 Jugoslovancev, 8.453 Avstrijcev, 4.404 Čehoslovaki, 313 Nemcev in 548 drugih. Preko Maribora je odpotovalo 13.325 oseb, preko Št. Ilja 1.922, preko Cmureka 258, preko Dravograda 316, preko Prevalj 428, preko Radgone 314, preko Hodoša 43, preko Lendave pa 50 oseb. Največji promet je bil z Avstrijo. V tranzitnem prometu je potovalo na progi Rakek-Maribor 1.182 potnikov, na progi Maribor-Rakek 1.313, na progi Maribor-Prevalje 474, na progi Prevalje-Maribor 397, na progi Prevalje-Labud 550, na progi Labud-Prevalje pa 654; skupno tedaj 4.650 oseb. V letošnjem letu je skupno v tranzitnem prometu potovalo ob severni meji 30.153 potnikov. Največji tranzitni promet je bil z Italijo in Avstrijo. V mesecu septembru je tujski promet na naši severni meji nekoliko padel, ker je letne sezone konec in bo v jesenskih mesecih vedno manjši.

Kino Union. Od danes dalje čarobni prvovrstni vefilmski »Sezona v Kairu« z William Fritschem, Renato Müllerjevo in Leopoldino Konstantinovo. Kairo v svoji lepoti, piramide, luksuzni hoteli in življenje orienta nam prikazuje ta nad vse zabavni in duhoviti film. Prekrasne melodije.

Grajski kino. Od danes dalje senzac. vefilmski »Tarzan«. V glavni vlogi Jonny Weissmüller. Film je popolnoma nov in je kolosalen umetniški izdelek moderne filmske industrije. Film se gleda z enako napetostjo zanimanjem, kakor je svoječasno ves svet napeto čital roman »Tarzan«.

Pri odebelelosti vzbujajo redna zdravila uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 13. oktobra: Zaprt.

Sobota, 14. oktobra ob 20. uri: »Rože v snegu«. Premiera.

Nedelja, 15. oktobra ob 20. uri: »Voda«.

Letošnja glasbena sezona se otvori to soboto, 14. tm. Prva premiera je opereta »Rože v snegu«, delo prekrasne muzike in zanimive vsebine, ki je deloma resna, deloma pa prav zabavna. Za to opereto, ki se nagiba že bolj k operi, je priredil slično, kot Berte Schubertovo muziko za »Tri mladenke«, Löwejevo glasbo Oskar Jascha. Zlasti pevski part je pri tej opereti izredno lep, instrumentacija dela pa polna in barvita. Mariborsko uprizoritev, ki je obenem prva v Jugoslaviji, pripravlja kapelnik Herzog in režiser Harastovič. Nastopijo Udovičeva, Savinova, Barbičeva, Gorinškova, Križajeva, Sancin, P. Kovič, Harastovič, Skrbinek, Furijan, Gorinšek, Blaž, Tovornik, Nakrst, Crnobori in Verdonik.

Pri boleznih srca in poapnjenju žil, na gjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigura »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevi so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V nedeljo zvečer ljudska predstava »Svengalija v »Veliki kavarni«.

Mnogo poklicanih, malo izvoljenih. Ta pregovor se vedno uresničuje in velja tudi pri nabavi novih radijskih cevi. Splošno je znano, da pri večletni uporabi radijske cevi izgubljajo svojo emisijo ter postajajo zaradi tega radijski aparati slabši v pogledu selektivnosti in točnosti reprodukcije. Današnje gospodarske razmere ne dovoljujejo nabave novega radijskega aparata, če stari aparat ni več sposoben za točne reprodukcije. Radijski aparat pa lahko obnovite z nabavo novih radijskih cevi, ki jih je sicer mnogo na trgu, a se je treba odločiti samo za najboljšo. Za pomlajenje radijskega aparata so najboljšo Triotrom cevi, ki se proizvajajo na podlagi dolgoletnega laboratorijskega dela v najmodernejših tovarnah. Nova Triotrom cev ne zamenja samo vaše stare številke s prvotno kvaliteto, marveč jo še kvalitativno daleč prekaša. Zahtevajte od trgovca cenik s praktično tabelo sporejenja, če pa vaš trgovec slučajno ne bi imel teh cenikov, pa se obrnite na generalnega zastopnika g. F. L. Rosenfelda v Beogradu, Zeleni Venac 81.

Razstava ječmena v RČS bo v Pragi od 29. do 31. oktobra 1933. Češkoslovaška producira prvovrsten ječmen, hmelj in slad, ki so radi svoje edinstvene kvalitete iskana tudi na tujih trgih. Češkoslovaški trg ječmena bo pregled vseh vrst pivovarniških ječmenov, katere se v RČS ponujajo v nakup. Tega trga se s svojimi vzorci udeležijo tudi čl. sladkarstvo in hmeljarstvo. Tujci kažejo veliko zanimanje za to prireditve in pričakuje se, da bo tudi tujina v polni meri zadovoljna s kvaliteto češkoslovaških ječmenov, slada in hmelja, ki je letos posebno odlična.

Najdeno avtomobilsko rezervno kolo. Na državni cesti med Mariborom in Slovensko Bistrico je bilo najdeno rezervno avtomobilsko kolo. Lastnik naj se zglasti pri mariborski policiji, ki kolo hrani.

Sejem za živino. Na sejmu 10. tm. so prignali 478 glav živine, in sicer 11 konjev, 10 bikov, 128 volov, 318 krav in 11 telet. Kupčija je bila dobra in je bilo prodanih 299 glav. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: debeli voli 3,75 do 4 Din, poldebili 2,25 Din do 2,75 Din, volji za rejo 2 do 2,50 Din, bikji za klanje 3,75 do 4 Din, krave debele 2,25 do 3 Din, plomenske 1,25 do 2,50 Din, krave za klanje 1,75 do 2,25 Din, molznice 2,75 do 3 Din, breje krave 2,75 do 3 Din, mlada živina 3,75 do 4 Din, teleta 6 do 7 Din. Cene mesa: volovsko meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din, kilogram, meso, bikov, krav in telet 5 do 7 Din, telatna I. vrste 10 do 14 Din, II. vrste 8 do 10 Din, sveža svinina pa 10 do 18 Din.

Pereči gospodarski problemi

TEŽAVE Z OPRAVIČENJEM VALUTE.

Reglementiranje izvoza se med drugimi omejitvami zelo neprijetno izraža v doboh o zavarovanju valute pri izvozu, ki gospodarstveniku marsikatero noč ne da spati. Bistvo zavarovanja valute je v tem, da mora država, to je Narodna banka, prejeti tuja plačilna sredstva za izvoženo blago. S tem se tudi preprečuje beg kapitala, ki je prav zadnje mesece postal zelo aktualen, tako da je finančno ministrstvo moralo opozoriti davčna oblasti, naj temu zlu posvečajo vso pozornost in preprečijo vsako zlorabo.

Ako namerava trgovec poslati neko količino blaga v tujino, se more to zgoditi le na podlagi takozvanega »uverjenja«, t. j. nekakega rezerwa, da bo v določenem roku dal Narodni banki tuja plačilna sredstva, ki jih prejme kot protivrednost za izvoženo blago, na razpolago in tako pomagal okrepiti njeno devizno zalogo, ki jo potrebuje za svoje finančne operacije. Ker cene za posamezne predmete niso pri vseh trgovcih enake, določiti finančno ministrstvo od časa do časa cenovnik, ki je merodajen pri zavarovanju valute pri izvozu. Razen tega je določitev vrednosti blaga važna tudi zato, da se s tem prepreči beg kapitala v obliki nizke naznačitve vrednosti izvoženega blaga. Carinarnica potrdi na zadnji strani »uverjenja«, ki ga je izdala pooblašena banka kot zastopnica Narodne banke, količino in vrsto blaga, ki se je odposlalo v tujino. Vrednost tega blaga se mora v določenem roku opravičiti, t. j. dokazati, da je izvoznik prejel protivrednost v devizah oziroma v odgovarjajočem dinarskem znesku, toda preko denarnih zavodov. Ako tega ne stori ali ne more storiti, ga oblast prime za vrat in obdružno kaznuje, ker se domneva, da gre za zlorabo.

Do tu je vse v redu in stvari s stalno šča narodnega gospodarstva v sedanji dobi krize ni oporekati. Križev pot za izvoznika se začne že pri določbi, da velja »uverjenje« le 45 dni in da mora trgovec protivrednost za poslano blago v tem roku opravičiti ali »opravičiti« kakor se glasi srbskohrvatski strokovni izraz. Naši trgovci bi si od veselja meli roke, ako bi v tem času res mogli dobiti plačilo za izvoženo blago. Le malenkostni odstotek je tako srečnih, da valuto lahko v določenem roku gladko opraviči. Večina si beli glave, kako najti izhod iz zagate. Od prejemnika ni dobiti denarja, oblast te pa tišči, da ji poveš, kam si dal denar in zakaj ga še ni. Kakor potaš moraš finančno ministrstvo in kolkovati prošnjo s 25 dinarji. Povedati moraš jasno in razločno, zakaj ne moreš opravičiti »uverjenja« in navesti razloge, tehtne

seveda, sicer ti ne verjamejo. Kazni, so hude in gredo v nekih primerih v stotisoče. Razen tega se ti pri bodočih pošiljkih v tujino delajo razne težave. Navadno ministrstvo dovoli še en rok 45 dni, da izterjaš svoj denar in tako, ako se nakaže v kliringu ali sicer potem denarnega zavoda, opravičiš valuto.

Mnogo je tujih trgovcev, ki iz enega ali drugega razloga pošljejo denar kar v dinarjih na en ali drug način, kakor z denarnimi pismi, po sluh ali prijateljih itd. To je kaznivo in nedopustno, ker za izvoženo blago niso prišla tuja plačilna sredstva v državo. Oblast smatra, da valute nisi opravičil, pa da dokažeš, da si denar prejel in da od prejemnika nimaš več terjati poravnave računa. Mnogo je primerov, ko tuji trgovec, ki ima protivrednost v Jugoslaviji, poravna svoj dolg po privatni kompenzaciji, t. j. naroči svojemu dolžniku v Jugoslaviji, naj temu in temu upniku pošlje določen znesek v di-

narjih. To je sicer kaj enostavno, ni pa po deviznih predpisih dovoljeno. Kaznujeta se oba, oni, ki je denar poslal in oni, ki ga je prejel. Pošiljatelj je sicer prejel denar za svoje blago, je pa kaznovan, ker ga je dobil po prepovedani poti.

Jasno je, da take omejitve v mednarodni izmeni blaga morajo zelo ovirati naš izvoz. Potrebna je vsekakor temeljita remedijska! Bistva zavarovanja valute pri izvozu zaenkrat pač še ne bo mogoče tako hitro odpraviti, ker gospodarski položaj države tega ne dopušča. Treba pa bo trdote omiliti in odpraviti kazni, kjer je dokazano, da ne gre za prepovedana dejanja. Velik del trgovcev, tudi v mestih, le slabo ali sploh ne pozna zadevnih predpisov in ravna v dobri veri. To je vsekakor treba upoštevati. Rok 45 dni za opravičenje valute je treba razširiti vsaj na 3 mesece. V tem času je lažje računati s tem, da dolžnik poravna svoj dolg in nakaže protivrednost v kliringu ali na podoben način. Škoda, ki jo trpi s trdimi predpisi naša zunanja trgovina, je vsekakor zelo velika in nujno zahteva revizijo ustrežajočih predpisov.

Volilcem v Krčevini in Košakih!

V združenih občinah Krčevina - Košaki - Sv. Peter je zanimanje za novega župana zelo veliko. Vloženi sta bili kar dve listi in je nosilec nacionalne liste g. Janžekovič, nasprotni pa bivši minister g. Vesenjak. Okrog nosilca liste g. Janžekoviča so se zbrali ljudje misli: »Ven s politiko iz naših občin! Potrebno nam je v teh kritičnih časih le umnega gospodarstva! Njegov nasprotnik, bivši minister g. Vesenjak pa agitira na vse mogoče načine. Poslal je pisma vsem občanom z nekaj izjemami, v katerih hvali sebe in svoje tovariše ter poveličuje njihovo delo za narod in domovino. V »velikih nalogah« obljublja mnogo, premnogo. Vemo pa, da obljube in obeti so v vsakem leti. Obljubljeni je lahko, a težje je obljube izpolniti.

Naš nosilec liste g. Janžekovič ne obljublja toliko. Prepričani pa smo, da bo mnogo storil. Mi mu zaupamo in bomo vsi volili samo njega. On je domačin, naš človek, ki dobro pozna naše razmere in je že dostikrat pokazal svoje usmiljeno srce do revežev. Inja pa poleg teh dobrin tudi jasno določen gospodarski program in bo pod njegovim vodstvom občina prav dobro napredovala.

Na nasprotni listi najdemo tudi gostilničarja Miho Kovačiča iz Št. Petra. Iz za nesljivega vira smo volilci izvedeli, da bo v primeru izvolitve bivši minister g. Vesenjak prepustil župansko mesto njemu. V tem primeru bo torej imela Krče-

vina, pa tudi Košaki svojega župana pri Sv. Petru. Značilno je dejstvo, da je na tej listi od 60 odbornikov in namestnikov več kot polovica od Sv. Petra. Mi volilci vemo kaj to pomeni in slutimo, kam pes taco moli. Gospodje v Krčevini in Košakih med 4.400 prebivalci niso našli toliko svojih pristašev in so jih morali poiskati pri Sv. Petru, kjer je tamkajšnji župnik noč in dan na delu pri agitaciji.

Včeraj so se pojavili v občini prvi nasprotni letaki. Volilci naj bodo prepričani, da se politična situacija v državi niti za las ne bo spremenila, čeprav bi bil izvoljen bivši minister g. Vesenjak. Vsi državni in drugi nameščenci, ki stanujejo v Krčevini ali Košakih, opravljate pa svojo službo v Mariboru in ste v volilnem imeniku teh dveh občin, smete in morate priti v nedeljo 15. t. m. na volišče. Tam glasujte za našega Ivana Janžekoviča. Nekdo vas je sicer skušal izreklamirati, pa mu to ni uspelo. Pridite vsi brez izjeme glasovati!

Ptui

Sprejem delavnih moči v tovarno. Z ozirom na številna vprašanja obvešča mestna uprava prebivalstvo, da bo nova tekstilna tovarna v Ptuj predvidoma od meseca decembra t. l. dalje sprejemala delavce in sicer pretežno ženske. Moški pridejo le v tem primeru v poštev, če so bili v tekstilni stroki že zaposleni. Delavke iz mesta, ki reflektirajo na delo v novi tovarni, naj se prijavijo pri mestni upravi.

Od bolečine
k ugodju

Denes se lahko iznebite vsakršnih bolečin, bodisi ušesnih, zobnih, neuralgijskih ali bolečin povzročenih od prehlada. Aspirin tablete jih odpravijo. Njih zaščitni znak je Bayerjev križ. Brez skrbi vzemite! Ne škodijo Vam!

ASPIRIN

V z. Jugos. k. d. Zagreb, Gajeva 32.
Oglas je registr. pod št. 3407 od 1. III. 1933.

Častniška čitalnica v Ptuj priredi v soboto 14. t. m. ob 20. uri družabni večer v novih prostorih v vojašnici kralja Petra. Vabljeni so tudi prijatelji aktivnih in rezervnih častnikov.

Gibanje prebivalstva v tretjem četrtletju 1933. V področju mestne župnije se je poročil 1 par, rojstev je bilo 12, smrtnih primerov po 24; v področju župnije sv. Petra in Pavla se je poročilo 12 parov, rodilo se je 39 otrok, umrlo pa 22 oseb.

Neprevidna igra pastirjev. V Janežovcih pri Sv. Urbanu se je igrala gruča pastirjev s takozvano fračo. Po nesreči pa je zadela 18letna Antonija Holcova 14letnega Franca Remiha naravnost v desno oko. Po odredbi zdravnika dr. Potrča so v hudih bolečinah zvijajočega fanta spravili v bolnišnico, kjer so pa na žalost ugotovili, da je oko izgubljeno in so ga tudi takoj odstranili, da ne izgubi vida še na levem očesu.

Kino Ptui. V soboto 14. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 15. t. m. ob 18.30 in 20.30 se predvaja opereta »Hrepenenje«. V glavnih vlogah Magda Schneider, Fric Schulz, Rolf Goth, Herman Thimig. Kot dodatek kulturni film ZKD in Foksov tehnik.

Sacher-Masoch:

Vražja skala

Že nekaj tednov je pasel Apostol svojo čredo na planini. Krog njega se je širila veličastna skalna krajina Karpatov, pod njim so šumeli črni vrhovi pragozda, drevele so hudourniki s hrščem v dolini, nad njim se je bočilo širno nebo, kakor da je tu bliže soncu in ponoči so prišle k njemu zvezde, ki so kakor pozlačena jabolka visele med vejami smrek, da bi jih mogel utrgati z roko.

Sredi planjave, porastle vsepovsod s solnčno travo in planinskimi cvetkami, je rastla skala dolomita navpično proti nebu.

Ljudstvo jo je nazivalo »vražjo skalo«.

Car Ivan Grozni je, kakor pripovedujejo bajke, prisilil vraga, da je prinesel stebre za cerkev sv. Vasilija ponoči iz Rima v Moskvo.

Ko je petelin prvič zapel, je bil vrag oproščen svoje obveznosti in je vrgel na tem mestu zadnji steber na zemljo. In okoli te skale je vladala najgloblja samota, kakor na Velikem oceanu, kakor v puščavi...

Ko je posedal Apostol na svojem vrhu, tedaj mu je včasih bilo, kakor da ne živi več, kakor da je prispel pred nebeska vrata in čaka, da se mu odpro. In krog njega je bil potem samo sinji eter, pod njim so bežali oblaki, zemlja pa se je pogreznila.

V tej pustinji, kjer so se oglašali le glasovi elementov, kjer je narava vsa

neoskrunjena in deviška, pomerila s temnim pogledom vsakega tujca, kjer so v gozdovih gnili stoletna drevesa, iztrgana od viharja, ne da bi sekira motila njih mir, kjer bi bil človek srečal prej medveda kakor človeka — tu je sanjal mladi pastir dan in noč, sam, preč od sveta, in je koval čudne misli, kakor včasih spokorniki in anahoreti.

Šel je glas, da so tu zakopani zakladi iz časov tartarskih. Da bi jih mogel dvigniti! In da prebivajo v pečinah boginje! Če bi le eno kdaj srečal. Kako lepo bi bilo, če bi imel čudotvorno svetilko ali konja, s katerim bi se dvignil v zrak, kadar bi hotel.

In prišel je Apostol na svojih mnogih potovanjih po hribih in dolinah v skrito tokavo, v kateri je stala majhna kočica, sestavljena iz smrekovih debel in s streho obteženo s kamenjem.

Bližal se je oknom, da bi pogledal v kočico, tedaj pa je stopila na prag grozna starka, ki ga je motrila s skoro sovražnimi pogledi.

»Kaj hočeš?« je vprašala.

»Ali si ti vidna?« je odvrnil.

»Če ti morem pomagati, hočem to storiti.«

»Dvignil bi rad zaklad.«

Glasno se je starka zasmejala. V istem času pa je prilezla iz kočice kača, ki se je vzpela proti tujcu z ostrim sikanjem.

»Gleja, je mrmrala starka, »da najprej najdeš sredstvo, ki te napravi nevidnega: jaz ga že dolgo iščem, pa ga ne morem najti.«

»Kakšno je to sredstvo?«

Spet se je starka zasmejala. »Najprej moraš najti deviško dekle, mlado in lepo, ko pa si jo našel, ji moraš živi izrezati srce in ga pojesti; potem boš lahko neviden kolikorkrat te bo volja.«

»Ali pa mi bo Bog odpustil greh, da prelivam kri radi denarja.«

»Ne boš prvi, ki je to storil.«

Apostol je povesil glavo in molčal.

»Vidim, da ti manjka poguma,« je dejala starka.

»In drugega sredstva ni?«

»Ne...«

—

Kakor človek podvržen mesečini je hodil Apostol po gorah in je komaj opazil, da se je zdanilo. Vseeno mu je bilo, če je dež ali sneg bičal njegov hrbet. Tudi za hrano se je komaj pobrigal.

Podjarmila ga je edina misel, ki ga ni več izpustila. Boril se je proti demonski sili, ki ga je vlekla v prepad, toda boril se je zaman.

In spet se je bližal nekega večera vražji skali. Spodaj je šumela črna noč smrek, tu zgoraj pa je visela srebrna laternica polne lune na blede-modrem nebu in lila tajinstven prah preko neskončnih pašnikov.

Tedaj se je hipoma prikazala iz magične megle ženska, zavita v temne kože ter je zakričala, da je bilo kakor krik orla, ki je našel dobrodošel plen.

Apostol se je prestrašil. Menil je, da je vzrl eno izmed onih divjih žen, o katerih govore bajke planink in je hotel pobegniti. Toda v tistem trenutku sta se

pojavi pred njim še dve ženski postavi in tudi desno in levo se je zganilo v gromovju.

In s smehom so ga lepe divjakinje preganjale, ko pa je spoznal, da je izgubljen, je padel na kolena in zaprosil za svoje življenje. Že so ga vrgle na tla, ko je dospela vodnica v krvavordečem vilhajočem križu in sukniču iz ovčje kože.

»No, pobegni, gani se, če moreš,« je zaklicala in mu stopila z nogo na prsa.

»Ne umori me,« je prosil Apostol, »tvoj suženj hočem biti, samo življenje mi daruj.«

Prešerno so se dekleta zasmejala.

»Kaj misliš, kdo smo mi,« je vprašala vodnica.

»Divje žene.«

»In ti meniš, da te bom zavlekla v skalno votlino, te vzela za svojega moža in te zadavila s svojimi lasmi, ko se te bom naveličala. Tepec, ali ne veš, da smo pastirice, ki pasemo tu gori krave in ovce, kakor ti. Ime mi je Mara Bojarko, poznam te. Ti si Apostol Havišek iz Zabija.«

»Zakaj ste me torej preganjale?«

»Ker si nam hotel pobegniti.«

»In zvezale?«

»Da te prestrašimo.«

Mara je razvezala vrvi, potem so znosili na kup dračja, in kmalu je zaplapolal ogenj pod vražjo steno, krog katerega so posedli in si pripovedovali bajke o čarovnicah in vilah in vampirjih.

(Se bo nadaljevalo.)

Marji Skafan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

LML

Po zmagi nad Istrisovimi oddelki sta Doljan in Jafis pripravljala napad na palačo predsedstva. Vedela sta dobro, da je moč vlade skrajno oslabiljena, da pa je predsedstvo še vedno tako dobro utrjeno, da se nikoli ne bi dalo zavzeti brez velikih naporov in žrtev, ki jih je bilo že tako več kakor sta pričakovala. Zato sta sklenila pozvati vladu, naj se brez boja vda. Sestavila sta pismo svoje zahteve, poklicala enega najzvestejših revolucionarjev, inženjerja Hadamezisa, ter ga z dvojico neoboroženih bojnikov poslala kot parlamentarja proti predsedstvu.

Inženjer Hadamezis je srečno prispel do straž pred glavnim vhodom ter prosil, da bi ga peljali k predsedniku. Poveljnik straže se je podal sam v predsedstvo in se čez nekaj časa vrnil s poročilom, da ju predsednik čaka. Nato so Hadamezisu in njegovima spremljevalcema zavezali oči ter ju odpeljali po stopniščih in hodnikih v dvorano, v kateri so senatorji in svetovalci še vedno zborovali. Tu so jim šele sneli rute z oči, in Hadamezis je spregovoril:

»Prihajam v imenu vodstva revolucije, da vam izročim to-le spomenico. Naročeno mi je, naj čakan na odgovor.«

»Dobro«, je odgovoril senator Belis,

»odgovorili vam bomo. Prosim vas, da se za nekaj časa odstranite.« Potem se je obrnil k častniku, ki jih je privedel in mu naročil: »Peljite jih v čakalnico!«

Častnik je izvršil naročilo. Odposlanstvo revolucionarjev se je odstranilo.

Tedaj je Belis razgrnil list in čital:

»V imenu revolucije, ki se ji je pridružilo celokupno ljudstvo Oceanopolisa, zahtevamo zase pravico samoodločanja v vseh zadevah skupne usode, pozivamo vladno predsednika Semisa Ramisa, da se vda brez boja in prepreči tako nadaljnje prelivanje krvi. S svojo odločno voljo in junaštvom, pripravljenim žrtvovati za zmago svoje ideje tudi življenje, smo zavzeli Tutalisov dvorec ter palačo ministrstva notranjih zadev, obenem smo pa premagali tudi oddelke vrhovnega poveljnika, višjega častnika Istrisa. V naših rokah je orožje, ki je popolnoma enako vašemu. Mimo tega stojimo za nami celokupno ljudstvo potomcev starih Atlantov, za vami pa le razredčena četa ljudi, ki trepečejo za svoje življenje in vas nikoli ne bodo mogli braniti tako, da vas ne bi dosegla naša roka. Nočemo biti nevedni sinovi svojega visoko-kulturnega ljudstva, zato ne maramo nadaljnje uničevanja ljudi in dobrin. Vaša stvar je neustavljivo izgubljena, zato je edino pametno in modro, da ugodite našim zahtevam. Če se vdete, vam obljubljam, da se ne bo nikomur zgodilo nič žalega. Poskrbeli bomo samo za to, da ne boste mogli uničiti uspehov revolucije. O ostalem bo razpravljalo revolucionarno sodišče. Če ne sprejmete našega predloga, boste odgovarjali osebno za smrt vsakega človeka na vaši in na naši strani. Vaša krivda bo, če se bo prelivala še nadalje kri in se bo uničevalo premoženje naroda. V tem primeru vam ne moremo zagotoviti nobene milosti. Zahtevamo, da nam na našo poslanico takoj odgovorite in postopate z našimi odposlanci tako, kakor zahteva dolžnost v ljudnosti in človeške enakopravnosti, ki nam je najvišja dobrina in glavni smoter vstaje. Doljan. Jafis.«

Senatorji in svetovalci so s pridržanim dihom poslušali stavek za stavkom in so ostali nemi tudi še potem, ko je senator Belis nehal čitati. Tudi on sam je nekaj časa prevzeto strmel predse, kakor da ne ve, kaj bi. Šele čez nekaj časa je dvignil glavo, ozrl se po svojih tovariših in spregovoril:

»Slišali ste zahteve vodstva upornikov, spoznali ste vso nezasišano predrznost ljudi, ki zahtevajo, da jim mirno in brez odpora izročimo tisto oblast, ki je bila deset in desetisoletja v rokah naših prednikov in nas, njihovih živčih potomcev. Nočem vam ničesar svetovati in ničesar odsvetovati. Govorite vi sami in odločite!«

»Kaj naj govorimo, kaj odločimo?« je vzkliknil senator Menezis. »Uporniki so se polastili našega lastnega orožja. Bogato so založeni s pripravami za otnjevanje in izolacijo. Na razpolago ima-

jo tudi stroje za pošiljanje žarkov smrti. S tem orožjem so kljub vsej vestni in junaški obrambi naših čet zavzeli notranje ministrstvo in pokosili do zadnjega kroga čete vrhovnega poveljnika Istrisa. Uničili so nam hišno centralo, kar dokazuje, da imajo svoje pomagale celo v tej palači, v kateri zborujemo. Mimo tega so zasedli vse centrale za proizvodnjo energije, svetlobe, vode in zraka. To pomeni, da morejo vsak trenutek, kadarkoli se jim vzljubi, uničiti ne samo nas, marveč tudi sploh vse podmorje. Naš odgovor se mora pač ravnati po teh žalostnih, a nespremenljivih dejstvih.«

»Strinjam se popolnoma z besedami tovariša Menezisa«, se je oglasil Reizis. »Tepe nas naša nepojmljiva in nepopolna kratkovidnost. Mislili smo, da je nezadovoljstvo, ki je povzročalo skrito mrmranje množic, samo trenoten, prehoden pojav. Ničesar nismo storili, da bi preprečili izbruh vstaje. Ravnali smo kakor slepci, ki ne vidijo ničesar, kar se dogaja okoli njih. Tako je duh upora objel vse ljudstvo, in trdno sem prepričan, da bi lahko na prste sešteli tiste, ki ne pripadajo našemu razredu, pa so nam še zvesti in vdani. Toda naš položaj je bil še vedno močan, dokler niso imeli uporniki v rokah našega orožja. Če bi jih bili prišli pravočasno, če bi bili poslali nad nie svoje čete takrat, ko se še niso polastili Tutalisovega dvorca in palače notranjega ministrstva, bi bil sedaj položaj v naših rokah. Toda namesto da bi jih bili napadli, smo prekrizanih rok čakali v svojih palačah, kdaj nas premaga in uničijo drugega za drugim. (Dalje prihodnjič.)

Poljčane

Poroka. Poročila sta se znani železniški uradnik in eden najboljših igralcev tukajšnjega sokolskega odra g. Miro Ritonja in gospa Anica Vrtovšek, vdova po davčnem uradniku. Starešini sta bila gg. Krašovic in Kozjek. Bilo srečno!

Od doma je pobegnil. Učenec IV. razreda tukajšnje osnovne šole Ivan Brinar je te dni menil nič tebi nič šel z doma in ga ni že več dni nazaj. Nekateri pravijo, da so ga videli, ko se je odpeljal proti Korošicam. Starši, ki so v velikih skrbelih zani, prosijo, če bi kdo kaj zvedel o njem, naj to javi semkaj. Fant je precej močan in govori slabo slovenščino.

Volilcem v Delavsko zbornico. Nacionalni delavci in nameščenci! V nedeljo 22. oktobra boste odločili komu zaupate Delavsko zbornico, ki je bila doslej v rokah vaših nasprotnikov. — Vsi, ki ste po vaših zaupnikih zahtevali od glavnega volilnega odbora glasovnice, jih boste prejeli te dni v kuvertah, ki jih boste po glasovanju zopet oddali vašemu zaupniku. Vaša glasovnica je modra, to boste dali v kuverto celo. Drugi dve (rdečo in belo), ki sta nasprotni vašim interesom, dajte v kuverto pretrgani!

Sport

Mariborski akademski sabljaški klub sporoča: Vežbanje smo začeli 1. oktobra v telovadnici deklishe meščanske šole v Cankarjevi ulici (vhod iz Razlagove ulice). Sabljaške sekcije (dam in gospodov) vadijo vsak torek in petek od 20. ure dalje. Začetniki so oddeljeni ter se bo s 15. tm. otvoril poseben popolnoma ločen začetniški tečaj. V kratkem pride naročeni sabljaški mojster z Dunaja, kjer je dosedaj vežbal na akademiji tmečnosti. Ping-pong sekcija vadi vsako sredo in soboto od 20. ure dalje. Gimnastična sekcija vadi vsako sredo in soboto od 20. ure dalje. Gimnastična sekcija gospodov vežba vsak ponedeljek in četrtek od 18. do 20. ure. Eventuelne pristopne prijave je nasloviti na tajništvo kluba, Aleksandrova cesta 11 I, telefon 23-91 ali pa pri večernih vajah v telovadnici v roke sekcijških načelnikov. Na splošno željo ustanovlja klub tudi posebno damsko gimnastično sekcijo. V slučaju zadostnega števila prijav bo vodila vežbe znana gimnastična učiteljica gđc. Kovačeva. Prijave je nasloviti na tajništvo kluba.

Nedeljske prvenstvene tekme bodo sodili: Čakovečki SK: Ilirija v Čakovcu g. dr. Planinšek, Panonija: SK Ptuj v Murski

Soboti g. Vesnaver, SSK Celje: Hermes v Celju g. Ochs. Za prvenstveno tekmo Rapid: Železničar pa je bil delegiran g. Zupan.

Novi termini v tekmovanju nacionalne lige. Upravni odbor JNS-a je na svoji zadnji seji odredil nove termine za odigranje preloženih in anuliranih tekem, in sicer: 26. novembra v Zagrebu Hašk: Concordija, v Beogradu Jugoslavija: Primorje; 1. decembra v Zagrebu Hašk: Vojvodina, 3. decembra v Zagrebu Hašk: Jugoslavija.

Varaždinska Slavija dobila pojačenje. Izvrstni igralci zagrebske Concordije Jugovac, Poje in Pleše so izstopili iz Concordije ter se prijavili za varaždinsko Slavijo.

Medklubski odbor LNP, službeno. Za nedeljo 15. tm. določena prvenstvena tekma Železničar: Rapid se zaradi policijske prepovedi ne vrši. Prvenstvena tekma Gradjanski (Čakovec): Svoboda (Maribor) se preloži glasom sporazuma prizadetih klubov na poznejši termin. Poskusna tekma SK Drava: SK Železničar ml. je odpovedana. Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Nedeljsko prvenstveno tekmo ISSK Maribor rezerva: SK Svoboda rezerva sodi g. Bergant.

»Maratonsko kajenje«

V Madridu so imeli pred dnevi kaj navadno tekmovalje, ki so ga krstili »tobačni Maraton«. Sodelovalo je 20 oseb, ki so se kosali med seboj, kdo bo kadil dalje časa. Med tekmovaljem ni bilo dovoljeno spati, pač pa jesti in piti. Po 52 urah kajenja se je zgrudil prvi tekmovalec na tla v nezvesti, iz katere se ni več prebudil. Nekaj ur pozneje je umrl Ko se je že čez dobro uro zgrudil nezavestni drugi kadilec z očitnimi znaki nikotinskega zastrupljenja, je intervenirala policija in onemogočila nadaljnje tekmovalje v »maratonskem kajenju«.

Samomor romanopisca Landsbergerja.

Vesti iz Berlina poročajo, da se je tamkaj v svojem stanovanju zastrupil 57letni dr. Artur Landsberger, ki je bil eden najpriljubljenejših romanopiscev v Nemčiji. Njegov roman »Kako se je Helde Simon borila z Bogom in hudičem« je izšel v 64. izdajah, dočim so njegova poznejša dela »Morala«, »Milijonarji«, »Kokota Lu« in »Smej se, bajazzo« doživela po 70 izdaj. Zelo zanimivo je Landsbergerjevo delo »Berlin brez Židov«, ki ga je izdal leta 1927, in je v njem z vso točnostjo preroko napovedana in opisana sedanja Nemčija. Vzrok samomora ni znan.

Mali oglasi

Razno

SVEŽE KISLO ZELJE (tudi v glavah farma) dobite v trgovini z živili J. Siraka nasl. Josip Skaza, Glavni trg, rotovž. 3903

PREKLICI Podpisani preklci s tem vse žalitve, ki sem jih v razburjenosti izrekel napram zakoncu Mihi in Mariji Maršik. — Rupert Robar, Maribor. 3902

DEKLICO 17 mesecev staro, dam za svojo. Ponudbe pod »Vdovec« na upravo »Večernika«. 3901

ZABOJI OD KVASA 6d 4 do 16 kg na prodaj. M. Vrhunc, Maistrova ulica 17.

Prodaj

STAVBENA PARCELA. v sredini mesta, poceni na prodaj, kakor tudi hiša s tremi stanovanji, kopalnico in vrtni. Vprašati, Židovska ulica 8, Zidanšek. 3912

Lokal

LOKAL ZA TRGOVINO ALI OBRT s postranskimi prostori se odda takoj v najem v Trubarjevi ulici št. 9, pritličje. Pojasnila daje Celiska posojilnica d. d. podružnica Maribor ter Mariborski kreditni zavod z. z. o. z. 3900

Stanovanje

LEPO STANOVANJE v I. nadstropju, dve sobi in kuhinjo, oddam. Magdalenska ulica 34. 3851

Otvorltveno naznanilo!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da otvorim z jutrišnjim dnem mesnico in prekajevalnico v Studencih na Aleksandrovi cesti šte. 43.

Se priporoča

Roman Brezočnik

mesar in prekajevalec.

Službo išče

PRIDNA IN POŠTENA SLUŽKINJA. ki zna tudi precej kuhati ter opravljati vsa druga gospodinska dela. Išče službo s 15. oktobrom, event. tudi pozneje. Naslov je pustiti v upravi »Večernika«. 6021

KUHARICA. zmožna, samostojna gospodinja, išče mesto. Ponudbe pod »Poštena« na upravo »Večernika«. 3868

MESARSKI POMOČNIK. mlad, išče službo v Mariboru ali okolici. Joško Petrač, Praprotnikova ulica 11, Krčevina. 3860

Spomnite se CMD

Sobo odda

SOBO in dobro hrano dobi gospod Čisto poceni. Tattenbachova ulica 16, III. vrata 19. 3887

OPREMLJENO SOBO: lepo, parket, elektr. luč, uporaba kopalnice, v Pokojniškem zavodu, Dr. Verstovškova ulica 6, II., vrata 19, oddam boljši osebni, najraje »oficirju«. 6017

Oglašujte!

Znižali smo ceno knjigi

»Prokletstvo ljubezni«

od Di 35'- na Din 23'-

Dobite jo v upravi Jutra in Večernika v Mariboru, Gosposka ulica šte. 11